

open source

Linux u tijelima državne uprave

Linux u ofenzivi

Brojni Linux događaji u posljednjih mjesec dana napokon su prebacili fokus medija na *open source* softver i time vjerojatno barem malo pospješili njegovu prihvaćenost

Piše: Ivan Capan

▲ Na tribini su sudjelovali i Diana Šimić, Radoslav Dejanović, Vlatko Košunjak i Dražen Dragičević

Nakon dosta mjeseci zatišja, tijekom kojih se nije ništa pretjerano značajno događalo, mediji su ipak dočekali priliku da počnu pisati i o Linuxu. Naravno, objava nove verzije *kernela* ili izlazak najnovije distribucije nisu - barem zasad - zanimljivi široj publici. No zato su se ljudi iz naklade Jesenski i Turk potrudili organizirati tribinu koja je privukla medije svojom temom - slobodni i *open source* softver u informatizaciji Republike Hrvatske. Iako je malo nespretno odabrano ime tribine ("Hackerska Hrvatska") nekoga možda i moglo dovesti u zabludu, dvorana Kulturno informativnog centra u Zagrebu, Preradovićeve 5, 15. travnja bila je gotovo potpuno puna. Intrigantna tema - skoro isticanje Microsoftovih licenci i mogućnosti njihove zamjene besplatnom Linux varijantom - bila je dovoljna da privuče velik broj korisnika Linuxa, novinara, predstavnika raznih tvrtki koje se bave *open source* rješenjima, pa čak i predstavnicu najvišeg informatičkog državnog tijela, dr. sc. Dianu Šimić, zamjenicu državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku. Ona je govorila o nekim ključnim pitanjima državne informatičke strategije.

e-Hrvatska za E-uropu

Upravo taj Vladin ured ima misiju koordinacije izgradnje sustava koji će građanima omogućiti komunikaciju s tijelima državne uprave, i to upravo preko Interneta. Njihov je zadatak i uskladiti suradnju s privatnim sektorom koji će sudjelovati u izgradnji tog sustava. Krajnji im je cilj uvesti Internet u sve pore ljudskog života, da on postane dio opće kulture.

Naravno, internetizacijsko obrazovanje namjeravaju uvesti u sve druge vidove obrazovanja. Za sve to potrebno je stvoriti razne financijske, zakonske, organizacijske i tehničke pretpostavke. Nužno je stvoriti i kvalitetnu infrastrukturu koja će sve to podržavati, pospješiti razvoj poduzetništva i stvoriti tehnološko okruženje privlačno za strane investicije.

Svi ti ciljevi nameću potrebu za optimalnim rješenjem, kako po cijeni, tako i po mogućnostima i sigurnosti. Dosad su se koristili Microsoftovi Windowsi, kao i prateći programi. Cilj tribine je bio raspravljati o mogućoj alternativni - koja bi se mogla pronaći u redovima *open source* softvera. Dodatni poticaj drugačijim rješenjima je i ovogodišnje smanjenje budžeta za informatizaciju.

Linux u EU

Još jedan od razloga posvećivanja dodatne pažnje Linuxu jest i Akcijski plan Europske unije koji obvezuje sadašnje i buduće članice da uvedu nove informacijske usluge za građanstvo i gospodarstvo. Strateška orijentacija na slobodni softver u razvoju tih usluga dugoročno oslobađa javni sektor ovisnosti o nekoj tehnologiji i otvara znatne mogućnosti angažmana domaćih programera, tvrtki i učilišta. Iako Europska unija nigdje striktno ne diktira vrstu softvera koja se mora koristiti, njeni stavovi su poznati, a nedavna sudska presuda u sporu protiv Microsofta to je samo potvrdila. Nedavno je osnovan i konzorcij za *open source* u javnoj administraciji Cospa (cospa-project.org) s ciljem pospješivanja korištenja softvera po Europi. Pružat će savjete vladinim tijelima koja žele prijeći na slobodni softver, izgraditi sustave u nekoliko javnih administracija zemalja Europske unije (zajedno s izračunom troškova) i izgraditi zajedničku višejezičnu bazu znanja za razmjenu informacija.

S tim premisama otpočela je rasprava na tribini. Nažalost, nije bio prisutan nitko od predstavnika Microsofta sa svojim argumenti-